

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Plan-, mark- och exploateringsutskottet
Enhetschef Översiktsplanering
daniel.pettersson@enkoping.se

Remiss: Arlanda - En viktig port för det svenska välståndet LI2025/01130

Transportbehov för ökad tillgänglighet

Enköpings kommun ser tillgängligheten till Arlanda som avgörande för svensk konkurrenskraft och för näringslivets förutsättning att utvecklas i Mälardalen och i förlängningen i hela landet.

För att kunna stärka flygplatsens förutsättningar krävs det omfattande kapacitetsförstärkningar i transportsystemet för att bidra till redundans och minskad sårbarhet.

Vi anser att det krävs ett större helhetstänkande kring ett mer sammanhållet transportsystem där olika trafikslag och infrastruktur bidrar till att stödja Arlandas långsiktiga utveckling.

Det centrala stråket för järnvägsförbindelse till Arlanda västerifrån utgörs av Mälarbanan. Banan binder samman Örebro och Västerås med Stockholm och Enköping är en viktig bytespunkt för matartrafik från norr och söder. Mälarbanans förlängning är också central för en framtida förbindelse mellan Oslo och Stockholm vilket ytterligare skulle kunna stärka Arlandas funktion som nordisk flygplats.

Mälarbanan är hårt belastad och behovet av att skyndsamt färdigställa en utbyggnad till dubbelspår på de sträckor där så inte har skett är stort. En utbyggnad till dubbelspår längs hela Mälarbanan samt fyrspår över hela pendeltågets sträckning skulle öka kapaciteten i hela Mälarstråket. På längre sikt ser vi ett stort behov av att bygga ut kapaciteten ytterligare.

Arosbanan

På ännu lite längre sikt ser vi tillsammans med Håbo kommun ett stort behov av en förstärkning i form av utbyggnaden av Arosbanan för att förbinda Örebro-Västerås via Enköping till Uppsala för att därifrån nå Arlanda norrifrån. Vi ser också detta som en möjlighet till redundant trafik för Gods till terminalen i Rosersberg och för persontrafik vidare till Stockholm.

Vi vill framföra att vi utifrån ett samlat och storregionalt transportbehov ser att den ursprungliga dragningen från den tidigare nedlagda banan dvs. från Enköping via Örsundsbro och vidare mot Uppsala är den mest rimliga.

De tidsperspektiv som idag diskuteras kring Arosbanan innebär en möjlig byggstart först om 25 år vilket vi anser innebär stor risk för förluster i tillväxttakt och utvecklingskraft.

Vi ser det som väldigt positivt att utredningen har identifierat denna felande länk i transportsystemet.

Vägtrafik

Enköpings kommun anser att kapaciteten på E18 behöver förstärkas inte bara för att kunna nå Arlanda utan för att förbättra tillväxtförutsättningarna i hela Mälardalen.

Även väg 55 och passagen över Hjulstabron utgör en flaskhals i detta sammanhang. En ny Hjulstabro är en förutsättning för kapaciteten och framkomligheten på väg 55 men också för att fullt ut kunna utnyttja kapaciteten i mälardalarna och de investeringar som har gjorts i dessa.

Totalförsvarsperspektivet

Enköpings kommun välkomnar att utredningen i sitt uppdrag beaktat totalförsvarets långsiktiga behov och bedömt eventuella konsekvenser av förslagen för dess verksamheter.

Utifrån ett totalförsvarsperspektiv, då med extra fokus på just de civila delarna, blir Arlanda av särskilt viktig betydelse för såväl persontransporter som för eventuell införsel av materiel och förnödenheter. Detta värde påverkas då på liknande sätt som i vardagen av förmågan att ta sig till och från flygplatsen men också att säkerställa att de för flygplatsen och flyget kritiska resurserna kommer fram.

I detta bedömer Enköpings kommun att perspektivet med försörjningskedjor till och från Arlanda bör breddas till ett större geografiskt område än vad som görs i avsnitt 7.3 i slutbetänkandet. Med utgångspunkt i vikten av nationella och internationella försörjningskedjor efterfrågar Enköpings kommun en tydligare analys av exempelvis viktiga hamnar, regionala flygplatser (vilka kan avlasta och sprida risk från Arlanda) samt transportvägar till och från dessa. I det perspektivet ser Enköpings kommun ytterligare skäl att betona den sårbarhet som järnvägen norr om Mälaren innebär.

Enköpings kommun ser att en förbättrad transport på räls mellan Västerås och Uppsala skulle kunna innebära en kraftigt förbättrad förmåga att omhänderta transporter av sårade men också materiel. Utöver detta skulle också eventuella

transporter av bränsle eller annan viktig försörjning till och från Arlanda förbättras genom en utbyggnad av Aroslänken.

Enköpings kommun ser i likhet med ovan också ett behov av att lyfta vikten av förbättrade transporter i nord-sydlig riktning över Mälaren, där Hjulstabron på riksväg 55 idag utgör en flaskhals för robusta transporter.

Enköpings kommun menar att vikten av en bredare analys av Arlandas betydelse ur ett totalförsvarsperspektiv har ökat genom Natomedlemskapet och alliansens behov av transporter till, från och genom Mälardalen.

För Enköpings kommun

Plan-, mark- och exploateringsutskottet